

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie (na herstel) aan de opleiding wo-bachelor Cultuurwetenschappen van de Universiteit Maastricht

Gegevens

datum	Naam instelling	: Universiteit Maastricht
31 mei 2016	Naam opleiding	: wo-bachelor Cultuurwetenschappen (180 EC)
onderwerp	Graad opleiding	: Bachelor of Arts
Besluit	Variant opleiding	: voltijd
accreditatie wo-bachelor	Locatie opleiding	: Maastricht
Cultuurwetenschappen		
Universiteit Maastricht	Datum goedkeuren eerste panel	: 18 december 2012
(004403)	Datum eerste locatiebezoek	: 31 mei 2013
uw kenmerk	Datum eerste visitatierapport	: 31 oktober 2013
2015.10.1971-BL	Datum eerste aanvraag	: 18 december 2013
ons kenmerk	Datum herstelplan	: 12 mei 2014
NVAO/20160995/ND	Datum herstelbesluit	: 30 juni 2014
bijlagen		
2	Datum tweede locatiebezoek	: 22 oktober 2015 (alleen intern beraad panel)
	Datum tweede visitatierapport	: 14 december 2015
	Datum tweede aanvraag	: 18 december 2015
	(na herstel)	
	Instellingstoets kwaliteitszorg	: ja, positief besluit van 16 mei 2013

Voorgeschiedenis

Op 18 december 2013 ontving de NVAO van de Universiteit Maastricht een accreditatie-aanvraag voor de opleiding wo-bachelor Cultuurwetenschappen vergezeld van een adviesrapport waarin standaard 3 (toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties) als onvoldoende is beoordeeld. Daarmee is ook het eindoordeel onvoldoende. Op basis van een door het panel positief geadviseerd herstelplan nam de NVAO vervolgens op 30 juni 2014 een besluit tot het verlengen van de accreditatietermijn (zogenoemd herstelbesluit) van de opleiding met een periode van twee jaar, derhalve tot en met 29 juni 2016.

Op 18 december 2015 ontving de NVAO een nieuwe accreditatieaanvraag vergezeld van een adviesrapport van een tweede panel, waarin de desbetreffende standaard nu als voldoende is beoordeeld. Drie leden van het oorspronkelijke panel hebben zitting in het tweede panel. De opleiding heeft naar het oordeel van dit panel binnen de herstelperiode van twee jaar de nodige verbeteringen doorgevoerd voor standaard 3. Het panel is van mening dat de opleiding thans het vereiste niveau heeft bereikt.

- Artikel 5a. 12a. van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Stb. 2010, 293);
- Accreditatiebesluit WHW (Stb. 2011, 536);
- Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523)

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in beide visitierapporten tezamen deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden de kwaliteit van de opleiding (na herstel) voldoende is bevonden.

Advies van het eerste visitatiepanel (eerste beoordeling)

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: de commissie).

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De commissie beoordeelt standaard 1 als voldoende.

De bacheloropleiding Cultuurwetenschappen aan de Universiteit Maastricht biedt een algemene en brede basisopleiding aan. De opleiding benadert problemen en uitdagingen van de moderne westerse samenleving interdisciplinair met bijzondere aandacht voor de interactie tussen cultuur, politiek, wetenschap, kunst en techniek. Studenten leren kijken naar belangrijke thema's van de moderne cultuur vanuit de volgende basisdisciplines: geschiedenis, filosofie, kunst- en literatuurwetenschappen, politieke wetenschappen en sociale wetenschappen (in het bijzonder gericht op de relatie tussen wetenschap, techniek en maatschappij). De opleiding legt zich toe op een relationele benadering van cultuur. Het gaat om het inzicht dat culturele praktijken niet op zichzelf staan maar aan elkaar gerelateerd zijn. De opleiding omvat een Engelstalige en een Nederlandstalige track, die inhoudelijk en didactisch identiek zijn.

De commissie stelt vast dat de eindkwalificaties aansluiten bij de eisen die op landelijk niveau aan een afgestudeerde cultuurwetenschapper gesteld worden. De eindkwalificaties volgen de indeling van de Dublin- descriptors en sluiten wat niveau en oriëntatie betreft aan bij het academische bachelorniveau, maar zijn ambitieus. Ook is de commissie van mening dat de opleiding erop moet toezien dat het academisch karakter van de opleiding en de initiatie in een kennisgerichte en wetenschappelijke benadering blijven primeren op de aandacht voor de professionele beroepspraktijk en -vaardigheden.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De commissie beoordeelt standaard 2 als voldoende.

Het programma van drie jaar is opgebouwd uit een basisfase (de eerste 1,5 jaar: semesters 1, 2, 3) en een specialisatiefase (de tweede 1,5 jaar: semesters 4, 5, 6) waarbij het vijfde semester de vrije keuzeruimte vormt. In de specialisatiefase kiest de student één van de vier majors: Literatuur, Kunst en Cultuur (KLC); Mediacultuur (MC); Politieke Cultuur (PC); en Kennis- en Technologische Cultuur (KTC). De student kan ook kiezen voor een vrij bachelorprogramma, waaraan geen majoraantekening is verbonden. De studenten ronden de opleiding af met een bachelorscriptie van 12 EC.

Pagina 3 van 8 De commissie concludeert dat de inhoud en het niveau van de bacheloropleiding adequaat zijn en waarborgen dat afgestudeerden kunnen voldoen aan de beoogde eindkwalificaties. De commissie is te spreken over het curriculum. In haar optiek is dat qua opzet en inrichting goed doordacht. Bovendien maakt de opleiding gebruik van indrukwekkende onderwijsmaterialen. Wel constateert de commissie dat de opleiding dusdanig gestructureerd en intensief is, dat zij zich afvraagt of er wel genoeg ruimte is voor studenten om de studiestof op een diepgaande wijze te verwerken en hierop te reflecteren. Daar komt bij de constatering van de commissie dat het curriculum studenten relatief weinig training biedt in langere academische denklijnen en het (individueel) schrijven van langere, complexe teksten.

De commissie concludeert dat sprake is van een helder en weloverwogen didactisch model, probleem gestuurd onderwijs (PGO), dat leidend is voor de vormgeving en inrichting van de opleiding. De commissie is zeer te spreken over de kleinschaligheid van het onderwijs en de activerende werkvormen. De commissie ziet evenwel dat PGO risico's met zich meebrengt, zoals meeliftgedrag van studenten. De commissie heeft echter gedurende het bezoek kunnen constateren dat de opleiding zich bewust is van dergelijke risico's en adequaat reageert bij eventuele problemen.

Ondanks dat de rendementen voor de bacheloropleiding voor verbetering vatbaar zijn – dit geldt vooral voor de Nederlandstalige track – concludeert de commissie dat de opleiding studeerbaar is. De opleiding kent geen zogeheten struikelvakken. Voorts blijkt uit het visitatiebezoek dat, indien studenten voldoende tijd investeren, de opleiding goed te doen is.

De opleiding heeft voldoende gekwalificeerde stafleden. Het is de commissie in positieve zin opgevallen dat er sprake is van een open sfeer en dat de docenten en studenten van de opleiding zich allen zeer betrokken voelen. Het contact tussen de docenten en studenten is laagdrempelig. De commissie vindt het positief dat de opleiding veel aandacht besteedt aan en investeert in docentprofessionalisering door middel van BKO, workshops en coaching van junior docenten. Een aandachtspunt is de zichtbaarheid van hoogleraren in het onderwijs. Zij bekleden veelal geen sleutelpositie in het onderwijs en zijn marginaal betrokken bij de tutorgroepen.

De commissie stelt vast dat de voorzieningen voor de studenten adequaat zijn en dat er een goed werkend systeem van studiebegeleiding is. Het kwaliteitszorgsysteem is zo opgezet dat de opleiding de verbetermogelijkheden signaleert en deze verbeterpunten doorvoert in het onderwijs. De opleidingscommissie vervult hierin een actieve rol.

De commissie komt tot de slotsom dat de inhoud en vormgeving van de bacheloropleiding Cultuurwetenschappen, de kwaliteit van het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen, de toegelaten studenten in staat stellen om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De commissie beoordeelt standaard 3 als onvoldoende.

De commissie is nagegaan of de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en of studenten de beoogde eindkwalificaties realiseren. De commissie stelt met waardering vast dat de opleiding gebruik maakt van diverse toetsmethoden en vormen van feedback die goed aansluiten bij de leerdoelen en onderwijsvormen van de cursussen.

Pagina 4 van 8 De commissie stelt bovendien vast dat de opleiding in de afgelopen periode veel geïnvesteerd heeft in de kwaliteit en kwaliteitsborging van toetsing en beoordeling. Het valt de commissie in positieve zin op dat de examencommissie in dit geheel een sterk sturende rol heeft.

Wat de inrichting en beoordeling van de bachelorscripties betreft, ziet de commissie dat de opleiding diverse maatregelen heeft genomen om het scriptieproces meer te stroomlijnen en te formaliseren waaronder de invoering van een standaardbeoordelingsformulier en een tweede beoordelaar. Niettemin ziet de commissie in de kwaliteit en kwaliteitsborging van de eindschrijfties nog ruimte voor verbetering.

Om het eindniveau van de studenten te bepalen heeft de commissie diverse scripties ingezien. De commissie constateert op basis hiervan dat een te groot deel van de scripties niet voldoet aan wat van een eindwerkstuk op bachelorniveau mag worden verwacht. De scripties bevatten diverse tekortkomingen zoals het ontbreken van een heldere argumentatielij, onvoldoende gebruik van literatuur, en onnauwkeurig en niet-academisch taalgebruik. De commissie concludeert dan ook dat niet alle studenten van de bacheloropleiding Cultuurwetenschappen de beoogde eindkwalificaties realiseren.

De commissie brengt haar bevindingen in relatie tot haar constatering dat er ruimte voor verbetering is in de stroomlijning en formalisering van het scriptieproces. Voorts ziet de commissie een mogelijk verband met haar eerdere constatering dat het curriculum studenten relatief weinig training biedt in langere academische denklijnen en het (individueel) schrijven van langere, complexe teksten zoals een eindschrijftie.

De commissie beveelt de opleiding aan om met alle betrokken docenten en de examencommissie, de kwaliteit en de kwaliteitsborging van de scripties terdege te herbezien.

Advies van het tweede visitatiepanel (beoordeling gerealiseerd herstel)

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het tweede visitatiepanel (hierna: panel).

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerd eindniveau

Het panel beoordeelt standaard 3 als voldoende.

In 2013 bleek uit een steekproef van eindwerken dat een te groot deel van de studenten van de bacheloropleiding Cultuurwetenschappen er niet in slaagde om de eindkwalificaties te realiseren. Volgens het panel had dit te maken met tekortkomingen in de onderwijs- leeromgeving en met een nog niet optimaal ingevuld scriptiebegeleidings- en beoordelingsproces.

Het herstel bestaat uit een combinatie van curriculumaanpassingen die de studenten in staat stellen om betere resultaten te bereiken en procedurele maatregelen bedoeld om de ondergrens van scripties te bewaken. Het panel stelt vast dat zowel in de basisfase als in de specialisatiefase het herziene curriculum meer nadruk legt op het onderwijs in academische vaardigheden. De toegevoegde modules zijn inhoudelijk goed vormgegeven en het lesmateriaal is mooi verzorgd. Voor wat de herinrichting van het scriptieproces betreft, heeft het panel veel waardering voor de introductie van scriptiekaders. Deze scriptiekaders koppelen mogelijke scriptiethema's aan begeleiders en de inhoud van het curriculum en geven zo meer sturing aan het scriptieproces, met beter afgebakende en gestructureerde

Pagina 5 van 8 eindwerken als gevolg. Het panel heeft ook waardering voor de procedurele maatregelen die bedoeld zijn om de kwaliteitsborging van scripties te bewaken. Het formuleren van minimumeisen waaraan scripties moeten voldoen is in dit opzicht een waardevolle maatregel. De inzichtelijkheid en objectiviteit van het beoordelingsproces nemen toe doordat de wijze waarop het scriptieproces verlopen is, niet langer deel uitmaakt van de beoordelingscriteria. Het panel onderkent tot slot het belang van intervisiebijeenkomsten voor scriptiebegeleiders/beoordelaars voor het realiseren van een nieuwe kwaliteitscultuur.

Een steekproef van tien recente eindwerken bevestigt dat op dit moment (nagenoeg) alle studenten het gewenste niveau bereiken. In één geval was sprake van een scriptie die het panel eigenlijk niet voldoende vond. Het panel is er evenwel van overtuigd dat dit een uitzondering vormt op de positieve scriptieresultaten. Ten opzichte van de situatie van 2013 is de meest in het oog springende verbetering dat de scripties gefocust en helder gestructureerd zijn. Theorie, methodiek en de gekozen casus sluiten goed op elkaar aan en studenten zijn zich duidelijk bewust van de noodzaak van een goede vraagstelling. In tegenstelling tot eerder is er nu ook sprake van de vereiste distantie tot het bestudeerde onderwerp, terwijl de gekozen onderwerpen toch in voldoende mate de interesses van deze generatie studenten weerspiegelen en dus de tijdsgeest ademen. Uit de scripties blijkt bovendien dat studenten het scriptieproces goed voorbereid ingaan. Door de stap-voor-stap benadering in het curriculum, die hieronder wordt toegelicht, weten ze wat er van hen verwacht wordt. Een lichte keerzijde van dit strakke kader is dat scripties hier en daar wat mechanisch dreigen te worden. De scherpe focus zorgt ervoor dat case studies enigszins beperkt worden opgevat en dat het vergelijkende perspectief ontbreekt. Al met al is het panel echter zeer te spreken over inhoud en beoordeling van de scripties.

Het panel concludeert dat de opleiding adequate herstelmaatregelen heeft genomen die in lijn zijn met de bevindingen en aanbevelingen van het oorspronkelijke panel en met het door de NVAO goedgekeurde herstelplan.

Pagina 6 van 8 **Besluit**

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Universiteit Maastricht te Maastricht in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 29 maart 2016 naar voren te brengen. Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-bachelor Cultuurwetenschappen (180 EC; variant: voltijd; locatie: Maastricht) van de Universiteit Maastricht te Maastricht. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 juni 2014 en is van kracht tot en met 29 juni 2020.

Den Haag, 31 mei 2016

De NVAO
Voor deze:

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'A' with a horizontal line extending to the right and a vertical line crossing it.

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Uit besluit van 30 juni 2014

Standaard		Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoende
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Onvoldoende
Eindoordeel		Onvoldoende

Beoordeling na herstel

Standaard		Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	-
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	-
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Panel eerste beoordeling en beoordeling herstelplan

- Prof. dr. Bart Verschaffel (*voorzitter*), hoogleraar Architectuur en Stedenbouw, Universiteit Gent, België;
- Prof. dr. Michael Astroh (*vicevoorzitter*), hoogleraar Filosofie, Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald, Duitsland;
- Em. prof. dr. Hans van Maanen, hoogleraar Kunst en Maatschappij & Theaterwetenschappen, Rijksuniversiteit Groningen, Nederland; voorzitter Kunstraad Groningen;
- Prof. dr. Geert Lernout, hoogleraar vergelijkende literatuurstudie en directeur van het James Joyce Center, Universiteit Antwerpen, België;
- Prof. dr. Susan Legêne, hoogleraar Politieke Geschiedenis, Vrije Universiteit Amsterdam, Nederland;
- Sylvia Alting van Geusau (*student-lid*), MA Kunstwetenschappen, Universiteit van Amsterdam, Nederland; independent researcher gespecialiseerd in amusements cultuur en visual culture studies.

Het panel is ondersteund door drs. Renate Prenen, secretaris (gecertificeerd).

Panel beoordeling gerealiseerd herstel

- Prof. dr. Bart Verschaffel (*voorzitter*), hoogleraar Architectuur en Stedenbouw, Universiteit Gent, België;
- Prof. dr. Michael Astroh, hoogleraar Filosofie, Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald, Duitsland;
- Prof. dr. Susan Legêne, hoogleraar Politieke Geschiedenis, Vrije Universiteit Amsterdam, Nederland.

Het panel is ondersteund door dr. Floor Meijer, secretaris (gecertificeerd).